

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 51 b ja 51 d §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia siten, että yhtymästä otetun kiinteistön, rakennuksen, rakennelman, arvopaperin tai oikeuden luovutushinnaksi katsottaisiin omaisuuden tai oikeuden todennäköinen luovutushinta. Muiden hyödykkeiden arvostamissäännökset pysyisivät ennallaan. Purkautuvan avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön verotuksessa omaisuuden ja etuuden luovutushinta ehdotetaan määräytyväksi samoin kuin

yksityiskäyttöön otossa. Esityksessä ehdotetaan myös lisättäväksi lakiin säännös yhtymään tapahtuvien sijoitusten arvostamisesta. Esitys liittyy valtion vuoden 1997 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1997 alusta. Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1997 toimitettavassa verotuksessa.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Varallisuuden siirtoja henkilöyhtiön ja sen osakkaiden välillä säännellään nykyisin yksityisottojen sekä purkautuvasta avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä siirtyvän omaisuuden arvostamista koskevilla säännöksillä. Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 51 b §:n mukaan yhtymän osakkaan ottaessa yhtiöstä yksityistalouteensa vaihtotai käyttöomaisuutta tai muuta omaisuutta, palveluksia tai muita etuuksia tai oikeuksia luovutushinnaksi yrityksessä katsotaan omaisuuden tai etuuden alkuperäinen hankintameno tai sitä alempi todennäköinen luovutushinta. Vastaavasti lain 51 d §:n mukaan purkautuvan avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön vaihto-, sijoitus- ja käyttöomaisuuden sekä muun omaisuuden luovutushinnaksi katsotaan alkuperäinen hankintameno tai sitä alempi todennäköinen luovutushinta. Tällöin omaisuuden mahdollista arvonnousua ei lueta veronalaiseen tuloon, mutta tehdyt poistot voivat palautua.

Nykyisten säännösten mukaisen muun arvostamistason kuin käyvän arvon käyttäminen johtaa siihen, että arvonnousua ei lueta

sen veronalaiseksi tuloksi, jonka omistuskana arvonnousu on tapahtunut. Voiton lukeminen osakkaan veronalaiseksi tuloksi yrityksen sijasta saattaa myös vääristää osakkaiden keskinäistä asemaa. Yhtymän ja osakkaan erillisyyttä korostavat myös tuloverolain (1535/92) 46 §:n 3 momentin säännökset omistustajan laskemisessa käytettävistä ajankohdista.

Henkilöyhtiöön tapahtuvien sijoitusten arvostamisesta ei säädetä laissa. Käytännössä arvostamistasoina on saatettu hyväksyä sekä käypä arvo että alkuperäinen hankintameno.

Esityksessä ehdotetaan, että yhtymän osakkaan ottaessa yhtymästä kiinteistön, rakennuksen, rakennelman, arvopaperin tai oikeuden luovutushinnaksi yhtymän verotuksessa katsottaisiin omaisuuden tai oikeuden todennäköinen luovutushinta. Muun yhtymästä otetun omaisuuden, palvelun tai etuuden luovutushinnaksi katsottaisiin edelleen alkuperäinen hankintameno tai sitä alempi todennäköinen luovutushinta. Todennäköisen luovutushinnan käyttämisen rajaaminen vain edellä esitettyihin hyödykkeisiin on perusteltua yksinkertaisuussyistä. Näin ollen esimerkiksi vähittäiskauppaliikkeen yhtiömiehen omaa ja

hänen perheenjäsentensä yksityistä kulutusta varten ottama tavanomainen vaihto-omaisuus kuten elintarvikkeet arvostettaisiin edelleen alkuperäiseen hankintamenuon. Osakkaan verotuksessa katsottaisiin hankintamenuoksi yhtymän verotuksessa luovutushinnaksi luettava määrä. Vastaavat muutokset ehdotetaan tehtäväksi omaisuuden luovutushintoihin myös purkautuvan avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön verotuksessa.

Yhtymän osakkaan sijoittaessa omaisuutta tai oikeuksia yhtymään, omaisuuden tai oikeuden luovutushinnaksi osakkaan verotuksessa ehdotetaan todennäköistä luovutushintaa sijoituksen ajankohtana. Yhtymän verotuksessa hankintamenuoksi katsottaisiin sama määrä.

Varallisuuden siirtojen arvostaminen yhtymän ja sen osakkaan välillä todennäköiseen luovutushintaan lähentäisi verotusta osakeyhtiön ja sen osakkaan välisten varallisuuden siirtojen verotukseen, jossa omaisuus arvostetaan yleensä todennäköiseen luovutushintaan. Käypää arvoa koskevat säännökset vaikuttavat osaltaan myös hyväksyttävänä pidettäviin siirtohintoihin osakkaan ja yhtymän välisissä kaupoissa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

51 b §. Pykälän 1 momentista poistettaisiin yhtymän osakkaan yksityiskäyttöönottoa koskevat säännökset.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin yhtymään tapahtuvien sijoitusten arvostamisesta. Yhtymän osakkaan sijoittaessa omaisuutta tai oikeuksia yhtymään osakkaan verotuksessa katsottaisiin omaisuuden tai oikeuden luovutushinnaksi todennäköinen luovutushinta sijoituksen ajankohtana. Yhtymän verotuksessa katsottaisiin hankintamenuoksi sama määrä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin yksityiskäyttöönotosta. Yhtymän osakkaan yhtymästä ottaman kiinteistön, rakennuksen, rakennelman, arvopaperin tai oikeuden luovutushinnaksi katsottaisiin omaisuuden tai oikeuden todennäköinen luovutushinta. Muun yhtymästä otetun omaisuuden, palvelun tai etuuden luovutushinnaksi katsottaisiin edelleen alkuperäinen hankintamenu tai sitä alempi todennäköinen luovutushinta. Yhtymän osakkaan verotuksessa katsottaisiin hankintamenuoksi sama määrä, joka luettaisiin

2. Taloudelliset vaikutukset

Esityksen taloudelliset vaikutukset ovat vaikeasti laskettavissa, mutta elinkeinoyhtymien tulosta maksettavien verojen voidaan arvioida kasvavan 5—10 miljoonalla markalla.

3. Asian valmistelu

Esitys perustuu pienyritysten verotuksen uudistamistyöryhmän ehdotuksiin (Valtiovarainministeriön työryhmämuistioita 1996:7). Muistiosta hankittiin lausunnot 22 viranomaiselta ja järjestöltä. Lausunnoista on laadittu yhteenveto.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Yhtymän osakkaiden muuta kuin yhtymästä saamaa tuloa verotetaan vain harvoin elinkeinotulon verottamisesta annetun lain mukaan. Useimmiten osakkaan verotuksessa sovelletaan tuloverolakia, johon ehdotetaan tehtäväksi tätä esitystä vastaavat muutokset.

luovutushinnaksi yhtymän verotuksessa. Pykälän säännökset vastaisivat ehdotusta tuloverolain 26 §:n säännöksiksi.

Samoja arvostamissäännöksiä ei ehdoteta sovellettavaksi yksityisliikkeen ja elinkeinonharjoittajan välisissä varallisuuden siirroissa. Jos käyvän arvon käyttämisestä yksityistalouteen ottamisen arvostamisessa pyritään välttämään esimerkiksi muuttamalla yhtymä yksityisliikkeeksi vain varallisuuden siirron vuoksi, järjestelyä voidaan arvioida verotusmenettelystä annetun lain 28 §:n perusteella.

51 d §. Pykälän toista virkettä ehdotetaan muutettavaksi siten, että purkautuvan avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön verotuksessa katsottaisiin omaisuuden, etuuden ja oikeuden luovutushinnaksi sama määrä, joka katsotaan yksityiskäyttöönotossa 51 b §:n 3 momentin mukaan luovutushinnaksi. Kiinteistön, rakennuksen, rakennelman, arvopaperin tai oikeuden luovutushinnaksi katsottaisiin siten omaisuuden tai oikeuden todennäköinen luovutushinta. Muun yhtymästä otetun omaisuuden, palvelun tai etuuden luovutushinnaksi katsottaisiin edelleen alkupe-

räinen hankintameno tai sitä alempi todennäköinen luovutushinta.

ensimmäisen kerran vuodelta 1997 toimitettavassa verotuksessa.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997. Lakia sovellettaisiin

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 51 b ja 51 d §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain (360/68) 51 b ja 51 d §, sellaisina kuin ne ovat 14 päivänä heinäkuuta 1989 annetussa laissa (661/89), seuraavasti:

51 b §

Verovelvollisen ottaessa liikkeestään tai ammatistaan yksityistalouteensa vaihto- tai käyttöomaisuutta tai muuta omaisuutta, palveluksia tai muita etuuksia tai oikeuksia, katsotaan luovutushinnaksi otetun etuuden tai oikeuden alkuperäistä hankintamenoa vastaava määrä tai sitä alempi todennäköinen luovutushinta.

Yhtymän osakkaan sijoittaessa omaisuutta tai oikeuksia yhtymään katsotaan osakkaan verotuksessa luovutushinnaksi omaisuuden tai oikeuden todennäköinen luovutushinta sijoituksen ajankohtana. Yhtymän verotuksessa katsotaan omaisuuden tai oikeuden hankintamenoksi sama määrä.

Yhtymän osakkaan ottaessa yhtymästä kiinteistön, rakennuksen, rakennelman, arvopaperin tai oikeuden katsotaan luovutushinnaksi omaisuuden tai oikeuden todennäköinen luovutushinta. Muun yhtymästä otetun omaisuuden, palvelun tai etuuden luovutushinnaksi katsotaan alkuperäinen hankintame-

no tai sitä alempi todennäköinen luovutushinta. Yhtymän osakkaan verotuksessa katsotaan hankintamenoksi yhtymän verotuksessa luovutushinnaksi luettava määrä.

51 d §

Purkautuvan yhteisön verotuksessa vaihto-, sijoitus- ja käyttöomaisuuden sekä muun omaisuuden luovutushinnaksi katsotaan omaisuuden todennäköistä luovutushintaa vastaava määrä. Purkautuvan avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön verotuksessa katsotaan omaisuuden, etuuden ja oikeuden luovutushinnaksi määrä, joka yksityiskäyttöön otossa katsotaan 51 b §:n 3 momentin mukaan luovutushinnaksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1997. Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1997 toimitettavassa verotuksessa.

Helsingissä 3 päivänä syyskuuta 1996

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 51 b ja 51 d §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain (360/68) 51 b ja 51 d §, sellaisina kuin ne ovat 14 päivänä heinäkuuta 1989 annetussa laissa (661/89), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

51 b §

Verovelvollisen ottaessa liikkeestään tai ammatistaan yksityistalouteensa *tai yhtymän osakkaan ottaessa yhtymästä* vaihto- tai käyttöomaisuutta tai muuta omaisuutta, palveluksia tai muita etuuksia tai oikeuksia, katsotaan luovutushinnaksi otetun etuuden tai oikeuden alkuperäistä hankintamenoa vastaava määrä tai sitä alempi todennäköinen luovutushinta.

51 d §

Purkautuvan yhteisön verotuksessa vaihto-, sijoitus- ja käyttöomaisuuden sekä muun omaisuuden luovutushinnaksi katsotaan omaisuuden todennäköistä luovutushintaa vastaava määrä. Purkautuvan avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön verotuksessa *vaihto-, sijoitus- ja käyttöomaisuuden sekä muun omaisuuden* luovutushinnaksi katsotaan omaisuuden alkuperäistä hankintamenoa vastaava määrä tai sitä alempi todennäköinen luovutushinta.

Ehdotus

51 b §

Verovelvollisen ottaessa liikkeestään tai ammatistaan yksityistalouteensa vaihto- tai käyttöomaisuutta tai muuta omaisuutta, palveluksia tai muita etuuksia tai oikeuksia, katsotaan luovutushinnaksi otetun etuuden tai oikeuden alkuperäistä hankintamenoa vastaava määrä tai sitä alempi todennäköinen luovutushinta.

Yhtymän osakkaan sijoittaessa omaisuutta tai oikeuksia yhtymään katsotaan osakkaan verotuksessa luovutushinnaksi omaisuuden tai oikeuden todennäköinen luovutushinta sijoituksen ajankohtana. Yhtymän verotuksessa katsotaan omaisuuden tai oikeuden hankintamenoksi sama määrä.

Yhtymän osakkaan ottaessa yhtymästä kiinteistön, rakennuksen, rakennelman, arvopaperin tai oikeuden katsotaan luovutushinnaksi omaisuuden tai oikeuden todennäköinen luovutushinta. Muun yhtymästä otetun omaisuuden, palvelun tai etuuden luovutushinnaksi katsotaan alkuperäinen hankintameno tai sitä alempi todennäköinen luovutushinta. Yhtymän osakkaan verotuksessa katsotaan hankintamenoksi yhtymän verotuksessa luovutushinnaksi luettava määrä.

51 d §

Purkautuvan yhteisön verotuksessa vaihto-, sijoitus- ja käyttöomaisuuden sekä muun omaisuuden luovutushinnaksi katsotaan omaisuuden todennäköistä luovutushintaa vastaava määrä. Purkautuvan avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön verotuksessa katsotaan omaisuuden, etuuden ja oikeuden luovutushinnaksi *määrä, joka yksityiskäyttöön-otossa katsotaan 51 b §:n 3 momentin mukaan luovutushinnaksi.*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 1997. Lakia sovelletaan ensimmäisen
kerran vuodelta 1997 toimitettavassa vero-
tuksessa.*
